

สมรรถภาพ	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้น ป.1-2	ชั้น ป.3-4	ชั้น ป.5-6
3. อ่านและจับใจความเรื่อง ที่อ่าน	- จับใจความเรื่องที่อ่าน - ระบุความสำคัญของเรื่องที่อ่าน	- จับใจความสรุปสาระสำคัญของข้อความและเรื่องที่อ่าน	- จับใจความสรุปสาระสำคัญของข้อความและเรื่องที่อ่าน
4. อ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ		- วิเคราะห์ความสำคัญของข้อความและเรื่องที่อ่าน - แสดงความเห็น สนับสนุน คัดค้าน ข้อความและเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล	- วิเคราะห์ความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ ในข้อความและเรื่องที่อ่าน - แสดงความเห็น สนับสนุน คัดค้าน ข้อความและเรื่องที่อ่านอย่างมี เหตุผล
5. รักการอ่าน	- มีความพอใจในการอ่าน	- เห็นความสำคัญของการอ่าน	- อ่านเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมและเพื่อความบันเทิงอย่างสม่ำเสมอ
6. มีนิสัยที่ดีในการอ่าน	- ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการอ่าน การใช้มุมหนังสือและห้องสมุดตามคำแนะนำ	- ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการอ่าน การใช้พจนานุกรม การเลือกใช้ การใช้และเก็บรักษาหนังสือตามวิธีการที่ถูกต้อง	- ปฏิบัติอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเกี่ยวกับการอ่าน การใช้พจนานุกรม การเลือกใช้ การเก็บรักษาหนังสือและการใช้ห้องสมุด

จะเห็นว่าจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละระดับช่วงชั้นจะเพิ่มความสามารถของผู้เรียนขึ้นไปเรื่อย ๆ

เนื้อหา
หลักสูตรได้กำหนดเนื้อหาของทักษะการอ่านไว้ดังนี้

ป.1-2	ป.3-4	ป.5-6
<p>1. หลักเกณฑ์การอ่าน คำ วลี ประโยค เกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พยัญชนะ สระ - การผันอักษร - คำควบกล้ำ - อักษรนำ - เครื่องหมายวรรคตอน - คำสัมผัสคล้องจอง - บทร้อยกรองง่าย ๆ <p>โดยใช้คำพื้นฐานประมาณ 450 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และประมาณ 800 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และคำศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้ใน กลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ</p> <p>2. อ่านออกเสียงและอ่านในใจเกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิทานแฝงคติธรรม 	<p>1. หลักเกณฑ์การอ่าน คำ วลี ประโยค เกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำราชาศัพท์ - สำนวนภาษา - ภาษิต - คำพังเพย - คำพ้อง - อักษรย่อ - เครื่องหมาย และ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการอ่าน - แผนผัง แผนที่ และกราฟ - บทร้อยกรองเป็นทำนอง เสนาะ <p>โดยใช้พื้นฐานประมาณ 1,200 คำในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประมาณ 1,550 คำในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และคำที่จำเป็นต้องใช้ใน กลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ</p> <p>2. อ่านออกเสียงและอ่านในใจเกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิทาน 	<p>1. หลักเกณฑ์การอ่าน คำ วลี ประโยค เกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำสุภาพ - คำราชาศัพท์ - สำนวนภาษา - ภาษิต - คำพังเพย - คำคม - คำขวัญ - คติพจน์ - เครื่องหมายวรรคตอน - อักษรย่อ - เครื่องหมายและ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการอ่าน - แผนผัง กราฟ และสถิติ - บทร้อยกรองเป็นทำนอง เสนาะ <p>2. อ่านออกเสียงและอ่านในใจเกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิทาน - นิยายและเรื่องสั้นสำหรับเด็ก

<ul style="list-style-type: none"> - นิทานพื้นบ้าน - บทร้อยกรองง่าย ๆ - คำคล้องจอง - ประสบการณ์ของตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สังคมและชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - นิยายสำหรับเด็ก - บทร้อยกรอง - เรื่องจากวรรณคดี - สารคดีสั้น ๆ - บทความ - ประกาศ - โฆษณา - คำชี้แจง - คำแนะนำ - แผนภูมิและกราฟเพื่อประกอบบทความหรือเรื่องราวที่นำมาอ่าน โดยเน้นความรวดเร็ว - แผนที่ - การดำเนินชีวิตในครอบครัว สังคม ชุมชน บุคคล ตัวอย่างของท้องถิ่นหรือชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยกรอง - เรื่องจากวรรณคดี - สารคดีเชิงความรู้และความบันเทิง - บทความ - ประกาศ - โฆษณา - คำชี้แจง - คำแนะนำ - แนวคิดในการพัฒนาตนเอง เศรษฐกิจและสังคม - แนวคิดในการประกอบอาชีพ - ชีวิตประวัติบุคคลในท้องถิ่นและชาติ - สถานที่สำคัญของท้องถิ่นหรือของชาติ - วัฒนธรรม - แผนที่ - แผนภูมิ - กราฟที่ประกอบบทความหรือเรื่องราวที่นำมาอ่าน - สารานุกรมสำหรับเด็ก - หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารจากห้องสมุด โดยเน้นความรวดเร็วในการอ่าน
---	---	---

3. การปฏิบัติตามคำแนะนำเกี่ยวกับการอ่าน	3. การปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่าน	3. การปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่าน
4. การเก็บและรักษาหนังสือ การจัดมุมหนังสือ การใช้มุมหนังสือและห้องสมุด	4. การใช้พจนานุกรม การเลือกใช้หนังสือ การเก็บรักษาหนังสือ การใช้มุมหนังสือและห้องสมุด	4. การใช้พจนานุกรม การเลือกใช้หนังสือ การเก็บรักษาหนังสือการใช้มุมหนังสือและห้องสมุด

การวัดและประเมินผลทักษะการเขียน

สาระสำคัญ

1. การวัดและประเมินผลการเขียนในระดับประถมศึกษามุ่งวัดและประเมินผลสมรรถภาพด้านการเขียนได้ถูกต้องสวยงาม การเขียนลำดับความคิดเหตุการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง การรักการเขียน และนิสัยที่ดีในการเขียน เหมือนกันทุกระดับช่วงชั้น แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและเชิงสร้างสรรค์ในระดับช่วงชั้น ป.3-6 ส่วนการเขียนแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณนั้น ประเมินผลเฉพาะระดับช่วงชั้น ป.5-6

2. วิธีการและเครื่องมือวัดการเขียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยที่ถูกต้องและตรงที่สุด คือการตรวจผลงานจากการปฏิบัติของผู้เรียน

ขอบข่ายเนื้อหา

การเขียนเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารที่สำคัญ เป็นพฤติกรรมการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจ หรือประสบการณ์ของผู้เขียนให้ผู้อื่นรับรู้เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งเป็นกระบวนการสังเคราะห์ของสมองเช่นเดียวกับการพูด เพราะจะต้องใช้ความรู้ความสามารถหลายชนิดมาผสมผสานกัน เช่น จะต้องมีความรู้เรื่องอักษร คำ ประโยค ได้อย่างเหมาะสม รู้จักจัดระเบียบความรู้ ความคิด ลำดับข้อความ สามารถสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง

หลักสูตรได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้เป็นเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยนำจุดประสงค์ของกลุ่มมาวิเคราะห์ตามลักษณะพฤติกรรมแต่ละด้านว่าต้องพัฒนาผู้เรียนในด้านใดบ้าง สิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์นี้เรียกว่า "สมรรถภาพ" ทักษะการเขียนกำหนดไว้ 6 สมรรถภาพ

ส่วนเนื้อหาของทักษะการเขียน หลักสูตรได้กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาไว้เพื่อครูจะได้ทราบว่าจะต้องจัดกิจกรรมการเขียนในเรื่องใดบ้าง

กรอบจุดประสงค์การเรียนรู้

สมรรถภาพ	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้น ป.1-2	ชั้น ป.3-4	ชั้น ป.5-6
1. เขียนได้ถูกต้อง สวยงาม	เขียนสะกดคำโดยใช้ คำพื้นฐานที่กำหนด ให้ได้อย่างถูกต้อง และคัดลายมือได้ถูก ต้องและสวยงาม	เขียนสะกดคำโดยใช้ คำพื้นฐานที่กำหนด ให้ คัดลายมือถูกต้อง รวดเร็วเป็นระเบียบ และสวยงาม	เขียน คำ วลี ประโยค ที่กำหนดให้ถูกต้อง คัดลายมือถูกต้อง รวดเร็วเป็นระเบียบ และสวยงาม
2. เขียนโดยลำดับ ความคิด เหตุการณ์ได้อย่าง ต่อเนื่อง	เขียนอธิบายภาพ เล่าเรื่อง แสดงความ นึกคิด โดยลำดับ ความคิดและเหตุ การณ์	เขียนตามรูปแบบที่ กำหนดโดยลำดับ ความคิด เหตุการณ์ ได้อย่างต่อเนื่อง	เขียนตามรูปแบบที่ กำหนด โดยลำดับ ความคิด เหตุการณ์ อย่างต่อเนื่อง
3. เขียนแสดง ความ คิดอย่างเสรีและ เชิงสร้างสรรค์ได้	-	เขียนแสดงความคิด อย่างเสรีและเชิง สร้างสรรค์	เขียนแสดงความคิด อย่างเสรีและเชิงสร้าง สรรค์
4. เขียนแสดงความคิด เห็นเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์และเขียน อย่างมีวิจารณ์ญาณ ได้	-	-	เขียนแสดงความคิด เห็นเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ และเขียน แสดงความคิดอย่างมี เหตุมีผล
5. รักการเขียน	มีความพอใจในการ เขียน	เห็นความสำคัญของ การเขียน	นำการเขียนไปใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่าง สม่ำเสมอ
6. มีนิสัยที่ดีใน การเขียน	ปฏิบัติตนตามคำ แนะนำที่ได้รับในการ เขียน	ปฏิบัติตนอย่างถูก ต้องตามวิธีการเขียน	ปฏิบัติตนเป็นผู้มีนิสัย ที่ดีในการเขียน

เนื้อหา

ป.1-2	ป.3-4	ป.5-6
<ul style="list-style-type: none"> ● การฝึกคัดลายมือ ● การเขียนสะกดคำ ● การประสมอักษร ● การเขียนคำ วลี ประโยค โดยใช้ คำ พื้น ฐาน ประมาณ 450 คำในชั้น ป.1 และ ประมาณ 800 คำ ในชั้น ป.2 ● การเขียนคำอธิบายภาพ ● การเขียนเล่าเรื่อง ● การเขียนแสดงความคิดเห็น ● การเขียนเรื่องจากจินตนาการ ● การปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์การเขียน 	<ul style="list-style-type: none"> ● การฝึกคัดลายมือ ● การเขียนสะกดคำ ● การประสมอักษร ● การเขียนคำ วลี ประโยค และข้อความโดยใช้คำพื้นฐานประมาณ 1,200 คำ ในชั้น ป.3 และประมาณ 1,550 คำในชั้น ป.4 ● คำศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้ใน กลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ● การเขียนประโยคชนิดต่าง ๆ ● การเขียนเครื่องหมาย อักษรย่อ การเว้นวรรคตอน ย่อหน้า และการใช้คำราชาศัพท์ ● การอภิปรายซักถามเกี่ยวกับโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ ใจความสำคัญของเรื่องที่จะเขียนและคิดขยายความหลาย ๆ ด้าน ● การเขียนเล่าเรื่องรายงานตอบคำถาม 	<ul style="list-style-type: none"> ● การฝึกคัดลายมือ ● การเขียนคำ วลี ประโยค ข้อความตามที่กำหนดให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ● การเขียนเครื่องหมายต่าง ๆ อักษรย่อ ● การเขียนประโยคชนิดต่าง ๆ ● การใช้คำให้ถูกต้องตามหน้าที่และตรงความหมาย ● การเขียนตามความคิดอย่างเสรีและสร้างสรรค์ ● การเขียนเล่าเรื่องรายงาน ● การบันทึกความรู้จากการอ่านและการฟัง ● การบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน ● การเขียนสรุปความ ● การเขียนแผนที่ และแผนผังอย่างง่าย ● การเขียนคำแนะนำ ตักเตือน ความคิดเห็น

	<ul style="list-style-type: none"> ● การบันทึกความรู้จากการอ่านและการฟัง ● การบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน ● การเขียนคำอธิบาย ● การเขียนบรรยายภาพ ● การเขียนจดหมาย ● การย่อความ ● การเขียนกรอกแบบรายการต่าง ๆ ● การเขียนคำขวัญ คติพจน์ ● การเขียนเรื่องจากจินตนาการ ● การเขียนคำสัมผัสคล้องจองและบทร้อยกรองต่าง ๆ ● การฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ของการเขียนและใช้การเขียนเพิ่มพูนความรู้ 	<p>ประกอบเหตุผล วิพากษ์วิจารณ์เรื่องจากการฟังและการอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การเขียนจดหมาย ● การเขียนย่อความ ● การเขียนกรอกแบบรายการต่าง ๆ บัตรเชิญบัตรอวยพร ● การเขียนโฆษณาสินค้าหรือโฆษณาเชิญชวน ● การเขียนตอบคำถามหรือย่อเรื่องจากวรรณคดีที่อ่าน ● การเขียนเรื่องจากจินตนาการ คำขวัญ คติพจน์ คำสัมผัสคล้องจอง ● การเขียนบทร้อยกรองอย่างง่าย ๆ คัดลอกข้อความที่มีคติสอนใจหรือสำนวนภาษาที่ดีจากเรื่องที่อ่านและเขียนเรื่องประกอบภาพ ● การปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ของการเขียนและใช้การเขียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้
--	--	--

การประเมินระดับขั้นของการพัฒนา
คุณลักษณะ “นิสัยการเขียน”

ขั้นที่หนึ่ง คือการรับรู้ การตั้งใจติดตามเรื่องราวที่มีผู้พูดให้ฟังหรือแนะนำ
ขั้นที่สอง คือ การตอบสนองหรือทำตามคำแนะนำด้วยความเต็มใจ ตั้งใจ และพอใจ-

จุดประสงค์ด้านนิสัยที่ดีในการเขียนในชั้น ป.1-2 คือ “ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ได้รับในการเขียน” ซึ่งหมายถึงการทำตามคำแนะนำที่มีผู้บอกให้
ถ้านักเรียนผ่านจุดประสงค์นี้... นั้นแสดงว่านักเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะด้านการเขียนไปแล้ว 2 ขั้น

ขั้นที่สาม คือ เห็นคุณค่าหรือคุณประโยชน์ของสิ่งที่รับรู้และทำตาม เขาจะปฏิบัติตามบ่อยครั้งเข้า และปฏิบัติสิ่งนั้นด้วยตนเองด้วยความสมัครใจ

จุดประสงค์ด้านนิสัยที่ดีในการเขียนในชั้น ป.3-4 คือ “ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามวิธีการเขียน” ซึ่งหมายถึงนักเรียนเห็นคุณค่าประโยชน์ของวิธีการเขียนที่ดี เขาจึงปฏิบัติตามวิธีต่าง ๆ นั้นเองด้วยความสมัครใจ
ถ้าครูวัดและประเมินแล้วพบว่านักเรียนผ่านจุดนี้... แสดงว่านักเรียนคนนั้นได้พัฒนาคุณลักษณะด้านการเขียนไปถึงขั้นที่ 3 แล้ว

ขั้นที่สี่ คือ การปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งที่ยอมรับและปฏิบัติตาม (ในขั้นที่สาม) พยายามจัดระบบสิ่งนั้นให้เหมาะที่เขาจะทำต่อ ๆ ไป **ขั้นที่ห้า** ขั้นสุดท้าย คือเกิดกิจนิสัย เขาจะยอมรับสิ่งนั้นแล้วปฏิบัติต่อไปจนเกิดเป็นการแสดงออกโดยอัตโนมัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นลักษณะเฉพาะประจำตัว

จุดประสงค์ด้านนิสัยที่ดีในการเขียน ในชั้น ป.5-6 คือ “**ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีนิสัยที่ดีในการเขียน**” ซึ่งหมายถึงนักเรียนได้ทบทวนปรับระบบวิธีการเขียนต่าง ๆ ให้เหมาะสม แล้วปฏิบัติตามด้วยความสมัครใจอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดเป็นกิจนิสัย

ถ้าครูวัดและประเมินแล้วพบว่านักเรียนผ่านจุดประสงค์นี้ แสดงว่านักเรียนมีการพัฒนาคุณลักษณะด้านการเขียนไปถึงขั้นที่ 4 และ 5 ซึ่งเป็นการพัฒนาครบทุกขั้นตอนแล้ว

จะเห็นได้ว่าการปลูกฝังนิสัยที่ดีในการเขียนนั้น จะต้องใช้เวลาถึง 6 ปี ซึ่งนับว่ายังใช้เวลาน้อย เนื่องจากคุณลักษณะที่มองเห็นคุณค่าได้ง่าย เป็นรูปธรรม แต่ถ้าเป็นคุณลักษณะด้านอื่น ๆ เช่น ค่านิยม เจตคติ จะต้องใช้เวลามากกว่านี้

วิธีการวัดและประเมินผลภาษาไทย

สำหรับการวัดและประเมินผลภาษาไทยครูผู้สอนจำเป็นต้องวัดหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้การวัดและประเมินผลตรงหรือใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด การวัดต่าง ๆ อาจกระทำได้ ดังนี้

1. การวัดผลการฟัง อาจทดสอบให้ผู้เรียนฟังเรื่องราวหรือนิทาน แล้วถามเพื่อทดสอบว่าผู้เรียนจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่ฟังได้หรือไม่ โดยครูเป็นผู้เล่าเองหรือจะใช้เครื่องบันทึกเสียงช่วยก็ได้ เรื่องที่ฟังควรเป็นเรื่องที่ยังไม่เคยได้อ่านหรือเคยเรียนมาก่อน

เรื่องที่ฟัง

ตัวอย่าง

ชายคนหนึ่งควักผ้าเช็ดหน้าออกมาจากกระเป๋า เพื่อนเห็นเข้าก็ร้องทักว่า “นั่น คุณผูกปมไว้ทำไมนะ”

“ภรรยาผมซิคครับ เขาผูกไว้ เขากลัวว่าผมจะลืมทิ้งจดหมายของเขา”

“ก็เขาเองซิคครับ ที่ลืมให้จดหมายผม”

คำถาม

1.1 “ปม” มีความหมายเพื่อแทนอะไร?

ก. สามี่	ข. ภรรยา
ค. จดหมาย	ง. ผ้าเช็ดหน้า

1.2 “ปม” อยู่ที่ไหน?

ก. ที่ผ้าเช็ดหน้า	ข. ที่ภรรยา
ค. ที่กระเป๋า	ง. ที่จดหมาย

1.3 จงเรียงลำดับเหตุการณ์ ?

1. สามี่พบเพื่อน	2. ภรรยาฝากส่งจดหมาย
3. ภรรยาผูกปมไว้	4. สามี่ออกจากบ้าน
ก. 1,2,3,4	ข. 2,3,4,1
ค. 4,2,3,1	ง. 4,1,2,3

2. การวัดผลการพูด วิธีวัดผลทางการที่ดีที่สุดก็คือการให้ผู้เรียนพูดออกมาจริง ๆ แต่ครูจะต้องตั้งเกณฑ์การให้คะแนนไว้ สำหรับการเปล่งเสียงชัดเจน การหยุดวรรคตอน การเน้นคำ ความคล่องแคล่วในการพูด การออกเสียงตัวควบกล้ำ ตัว ร,ล หรือเป็นการถามตอบปากเปล่าระหว่างสอน

3. การวัดผลการอ่านออกเสียง มีวิธีการวัดผลคล้ายกับการพูด คือตั้งเกณฑ์การให้คะแนนไว้แล้วให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงให้ฟัง (ทั้งอ่านแบบตีบท และอ่านทำนองเสนาะ) เมื่อผู้เรียนอ่านจบครูควรซักถามความเข้าใจในเนื้อความที่อ่านด้วย หรือจะวัดผลการอ่านเป็นข้อทดสอบก็ได้

ตัวอย่าง ข้อใดอ่านได้ถูกต้อง ?

- ก. สัมพันธ์ อ่านว่า สำ-มะ-พันธ์
ข. อุตลุต อ่านว่า อุด-ลุด
ค. กากบาท อ่านว่า กาก-บาด
ง. ปรารถนา อ่านว่า ปราด-ทะ-หนา

4. การวัดผลการอ่านเพื่อความเข้าใจ ครูควรนำข้อความหรือเรื่องราวใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำกับหนังสือเรียนภาษาไทยมาให้ผู้เรียนอ่าน แล้วถามเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่าน โดยเน้นสิ่งต่อไปนี้

- 4.1 บอกชื่อเรื่องได้
- 4.2 บอกสาระของเรื่องได้
- 4.3 บอกรายละเอียดของเรื่องได้
- 4.4 บอกลำดับเหตุการณ์ในเรื่องได้
- 4.5 บอกความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในเรื่องได้
- 4.6 เปรียบเทียบเหตุการณ์ในเรื่องได้
- 4.7 บอกเหตุผลได้
- 4.8 คาดการณ์หรือเดาเหตุการณ์ได้
- 4.9 สรุปเรื่องได้
- 4.10 แยกแยะเหตุการณ์ได้
- 4.11 บอกความตั้งใจของผู้เขียนได้

ตัวอย่าง

คำสั่ง อ่านข้อความในกรอบแล้วตอบคำถาม

พีนิดตัวสูงกว่าน้องน้อย แต่ฉันตัวสูงกว่าทุกคนในบ้าน

1. ใครตัวเตี้ยที่สุดในบ้าน ? (เปรียบเทียบ)

- ก. พีนิด   ข. ฉัน   ค. น้องน้อย

ฉันคือต้นไม้งาม	ขึ้นอยู่ตามบึงน้ำใหญ่
คนชอบเด็ดดอกไม้	ใส่หิ้งพระเพื่อบูชา
สายบัวและรากบัว	พวกแม่ครัวชอบนักหนา
เขามักนำเอามา	ปรุงอาหารหวานคาวกัน
ใบบัวใช้ห่อของ	แทนใบตองคือใบฉัน
ประโยชน์สารพัน	ที่กล่าวนั้นแท้จริงเอย
สายบัวหมายถึง ก้านของดอกบัว	

2. ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร ? (ชื่อเรื่อง)

ก. ดอกบัว   ข. การปลูกบัว   ค. ประโยชน์ของบัว

3. ส่วนใดของบัวที่เราใช้รับประทาน ? (รายละเอียด)

ก. ใบบัว   ข. ดอกบัว   ค. สายบัว

4. ดอกบัวใช้บูชาพระ สายบัวใช้ทำอะไร ? (เปรียบเทียบ)

ก. ปรุงอาหาร   ข. ห่อของ   ค. บูชาพระ

5. การวัดผลการคัดลายมือ การคัดลายมือเป็นทักษะที่สำคัญและควรมีการ สอดด้วย เพื่อผู้เรียนจะได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนที่ถูกวิธี ถูกต้อง เรียบร้อย และ ชัดเจน ข้อความที่ครูจะนำมาให้เด็กคัดควรครอบคลุมอักขระของอักษรไทย การตรวจให้ คะแนน นอกจากจะดูความถูกต้อง ความมีระเบียบ สะอาด ดูปริมาณที่คัดได้แล้ว ยังต้องดูเวลา ที่ใช้ด้วย

6. การวัดผลการเขียนไทย จุดประสงค์สำคัญของการเขียนภาษาไทยก็คือ ต้องการให้ผู้เรียนเขียนคำต่าง ๆ ในภาษาไทยได้ถูกต้อง นอกจากจะให้ผู้เรียนเขียนตาม คำบอกแล้วครูยังทดสอบการเขียนไทยได้หลายวิธี เช่น ให้ขีดเส้นใต้คำที่เขียนถูก ให้เขียนคำที่ มีความหมายตรงข้ามกับคำที่กำหนดให้ เขียนอธิบายภาพ หรือให้ตอบแบบทดสอบชนิดเลือก ตอบ

ตัวอย่าง คำใดเขียนผิด?

ก. นานัปการ	ข. บันเทา
ค. บรรจง	ง. ภรรยา

7. การวัดผลการย่อความ เป็นการสอบเพื่อวัดความสามารถในการจับใจความสำคัญของข้อความ ข้อความที่ครูนำมาทดสอบควรมีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ข้อสอบย่อความนอกจากจะให้เขียนย่อแล้วยังทำได้หลายแบบ เช่น การให้ย่อความโดยทำข้อสอบแบบเลือกตอบ

ตัวอย่าง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม

คนเป็นจำนวนไม่น้อยคิดว่านกเพนกวินอยู่ในแถบแอนตาร์กติกหรือแถบขั้วโลกใต้แหล่งเดียว แท้จริงแล้วนกเพนกวินก็ยังมีในออสเตรเลีย และอเมริกาใต้อีกด้วย นกเพนกวินบินไม่ได้ แต่มันใช้ปีกแทนครีบสำหรับว่ายน้ำ มันกินกุ้ง ปลา และปลาหมึกเป็นอาหาร มันขาสั้นและเดินเตาะเตาะบนพื้นดินได้ช้า ๆ เมื่อต้องการไปเร็ว ๆ มันจะใช้หน้าท้องไถลไปแล้วใช้ปีกและเท้าช่วยดันอีกต่อหนึ่ง

นกเพนกวินใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในน้ำ มันมีเครื่องป้องกันความหนาวคือมีขนหนา และมีไขมันใต้ผิวหนัง มันสร้างรังด้วยกรวดหรือหญ้า นกเพนกวินบางชนิดจะอาศัยอยู่ในรู

7.1 ใจความสำคัญของเรื่องนี้กล่าวถึงอะไร ?

ก. ทวีปที่มีนกเพนกวิน	ข. ลักษณะเด่นของนกเพนกวิน
ค. ความเป็นอยู่ของนกเพนกวิน	ง. ลักษณะและความเป็นอยู่ของนกเพนกวิน

7.2 นกเพนกวินแตกต่างจากนกอื่นในเรื่องใดมากที่สุด ?

ก. อาหาร	ข. การเคลื่อนไหว
ค. การสร้างรัง	ง. การออกลูก

7.3 ทวีปใดไม่มีนกเพนกวินอาศัยอยู่ ?

ก. ยุโรป	ข. เอเชีย
ค. แอฟริกา	ง. ออสเตรเลีย

การสอน และเมื่อสอนเสร็จแล้ว การทราบสถานภาพของการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนก่อนลงมือสอนนั้นทำได้ด้วยการทดสอบซึ่งข้อทดสอบนั้นอาจจะเป็นข้อทดสอบมาตรฐานหรือข้อทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองก็ได้ ในขณะที่ทำการสอนนั้นครูก็มักจะประเมินผลดูว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางภาษาไทยไปมากน้อยเพียงใด ซึ่งบางครั้งก็เป็นการถามคำถามปากเปล่า แต่บางครั้งก็เป็นการทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การอภิปราย การเขียน การเล่นเกม การวาดภาพ การแสดง บทบาท การโต้วาที และอื่น ๆ และเมื่อมีการเรียนสิ้นสุดลงแล้วก็มีการประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง เป็นการสรุปความก้าวหน้าทางภาษาของผู้เรียนด้วย

2. การวัดและการประเมินผลการสอนภาษาไทยเป็นระยะ ๆ นั้น จะเป็นเครื่องช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยเพิ่มขึ้น ดันตัวไปดำเนินการเรียนอยู่เสมอ เพราะได้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง เมื่อได้คะแนนดีก็เกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในด้านการเรียน เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความมั่นใจในตนเอง หากผลการทดสอบปรากฏว่ายังมีข้อบกพร่อง ผู้เรียนก็จะเกิดความมานะพยายาม ตั้งอกตั้งใจเรียน เพื่อแก้ไขจุดอ่อนของตน และหาทางเพิ่มพูนทักษะทางภาษาของตนให้ดีขึ้น

3. การวัดและประเมินผล จะช่วยให้ครูสามารถแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสามารถได้ เมื่อผู้เรียนที่เรียนภาษาในกลุ่มเดียวกันมีระดับความสามารถทางภาษาอยู่ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน การดำเนินการสอนตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ก็เป็นไปได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น

4. การวัดและประเมินผลการสอนภาษาไทยนั้น นอกจากจะเป็นเครื่องวัดผล การเรียนของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นการประเมินผลการสอนของครูด้วยว่า มีความสามารถในการสอนมากน้อยเพียงใดและควรจะปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้นในด้านใดบ้าง

5. ช่วยให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรงได้ และข้อมูลเหล่านี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการที่เราจะตัดสินใจในการดำเนินการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ว่าจะสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่เพียงใด

6. ใช้เป็นวิธีหนึ่งของการเรียนการสอน คือ เป็นการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ทดลองความรู้ความสามารถที่ได้เรียนไป เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับบทเรียนอีกบทหนึ่ง หลังจากที่ได้เรียนไปแล้วว่า วิธีการเรียนของตนดี เหมาะสมหรือไม่ ควรจะปรับปรุงวิธีการเรียนของตนให้ดีขึ้นอย่างไรบ้าง จึงจะได้รับความรู้จากการเรียนอย่างเต็มที่

7. การวัดและการประเมินผลช่วยให้ครูสามารถให้คะแนนผู้เรียนได้ถูกต้องจริง จุดมุ่งหมายในการสอน เราถือว่าการพัฒนาตัวผู้เรียนในทุก ๆ ด้านเป็นสิ่งที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด

แต่เมื่อกำหนดของสังคมในปัจจุบันยังให้ความสำคัญของคะแนนอยู่เป็นอันมาก เพราะฉะนั้นคะแนนก็ยังมีความสำคัญที่จะเป็นเครื่องชี้ว่า ผู้เรียนคนใดมีพัฒนาการหรือสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษามากน้อยเพียงใด การเรียนการสอนจึงยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีการให้คะแนนแก่ผู้เรียนอยู่ต่อไป การวัดและการประเมินผลจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ครูสามารถให้คะแนนผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

การสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบวิชาภาษาไทย

ข้อสอบแบบเลือกตอบเป็นข้อสอบที่ครูผู้สอนนิยมใช้กันมากที่สุดเพราะสามารถวัดเนื้อหาได้กว้าง สะดวกในการตรวจ และยุติธรรมในการให้คะแนน ดังนั้นครูควรรู้หลักในการสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบเพื่อจะได้สร้างข้อสอบได้ดีขึ้น

หลักการสร้างคำถามในการออกข้อสอบแบบเลือกตอบ

1. เขียนคำถามเป็นประโยคสมบูรณ์ ถ้าออกในลักษณะให้อ่านต่อความก็อ่านได้ความคิดติดต่อกันดีทุกตัวเลือก
2. เน้นตรงจุดที่จะถามให้ชัดเจน แจ่มแจ้ง
3. ในข้อสอบหนึ่งถามเพียงเรื่องเดียว
4. การใช้ถ้อยคำภาษาพอเหมาะกับวัยของเด็ก ไม่ใช่ภาษาที่ซับซ้อนเกินไป
5. ดัดคำฟุ่มเฟือยออกทั้งในคำถาม และในตัวเลือก
6. ถ้าคำตอบเป็นตัวเลข เช่น จำนวน, ศักราช ควรจัดเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก
7. พยายามหลีกเลี่ยงการใช้คำถามแบบปฏิเสธ ถ้าจำเป็นที่จะต้องใช้คำถามแบบปฏิเสธควรพิจารณาให้ดี และไม่ใช่คำถามปฏิเสธซ้อนปฏิเสธเพราะอ่านแล้วจะทำให้สับสน
8. พยายามใช้รูปภาพประกอบคำถามบ้าง (โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)
9. มีตัวเลือกที่ถูกที่สุดเพียงตัวเดียว
10. ทั้งตัวถูก และตัวผิด ถือความถูกผิดตามหลักวิชา
11. ตัวเลือก แต่ละตัวเป็นอิสระจากกัน
12. ในระดับชั้นประถมศึกษาควรมีตัวเลือก 4 ตัวเลือก (ป. 1 มี 3 ตัวเลือก)
13. ระวังไม่ให้คำถามของข้อแรก ๆ และคำตอบของข้อหลัง ๆ หรือคำถามของข้อหลัง ๆ และคำตอบของข้อแรก ๆ
14. ตัดข้อความของตัวถูกให้สั้นหรือยัดให้ยาวเท่า ๆ กันกับตัวเลือกอื่น ๆ

15. แก้ไข ไม่ให้ตัวถูกเป็นศัพท์ หรือภาษาที่แปลกหรือสะกดผิด
16. พยายามไม่ให้ตัวถูกหรือตัวลวง เห็นเด่นชัดผิดสังเกต
17. คำถามและตัวเลือก ควรเกี่ยวพันอยู่ในเรื่องเดียวกัน
18. หลบเลี่ยงคำถามที่ผู้เรียนคล่องปากอยู่แล้ว
19. หลบเลี่ยงคำขยายที่แนะนำคำตอบ
20. ต้องกระจายตำแหน่งของตัวถูก ไม่ไปตกที่ข้อใดข้อหนึ่งมากเกินไป

ข้อแนะนำเกี่ยวกับการออกข้อทดสอบแบบเลือกตอบวิชาภาษาไทย

1. ควรเตรียมข้อสอบไว้แต่เนิ่น ๆ หรือถ้าเป็นไปได้ ขณะที่สอนไปก็ออกข้อสอบตามไปด้วยยิ่งดี เพราะจะเป็นการประกันได้ว่า ข้อสอบจะครอบคลุมจุดสำคัญต่าง ๆ รวมทั้งเป็นการหลีกเลี่ยงการนำสิ่งที่ไม่สลักสำคัญมาถาม การมีเวลาเตรียมตัวมาก เช่นนี้ ย่อมจะมีเวลาตรวจทานและแก้ไขข้อบกพร่องได้ก่อนที่จะนำไปทดสอบจริง

2. ข้อทดสอบปลายภาค ควรมีความยากง่ายประมาณ 50-50 ควรเป็นข้อสอบที่มีลักษณะการกระจายของคะแนนผู้เข้าสอบทุกคน

ทั้งนี้ หมายความว่าข้อสอบในข้อแรก ๆ นักเรียนทำได้เกือบทุกคน ส่วนข้อท้าย ๆ ควรมีความยากนักเรียนเก่งเท่านั้นที่จะทำได้ถูก

หากข้อสอบที่เคยใช้สอบมาแล้ว ก็ควรตัดข้อที่มีผู้ทำได้ไม่ถึง 20% และผู้ที่ทำได้เกิน 90% ทิ้งเสีย

จัดลำดับข้อสอบเรียงตามลำดับความยากง่าย ดังนั้นข้อสุดท้ายควรเป็นข้อสอบที่ยากที่สุด

3. ควรสร้างข้อทดสอบไว้ให้มากกว่าที่จะใช้เป็นฉบับจริงเก็บไว้สำรอง เมื่อข้อสอบที่ได้นำไปใช้แล้วมีข้อบกพร่องควรตัดทิ้ง และนำข้อสอบสำรองมาช่วยเสริมได้

4. เมื่อเวลาผ่านไปสักระยะหนึ่ง ให้นำข้อสอบที่สร้างขึ้นไว้แล้วนั้นมาพิจารณาใหม่ อาจพบว่าข้อสอบบางข้อไม่เน้นจุดสำคัญของบทเรียน การที่ให้ครูสอนวิชาเดียวกันเป็นผู้วิจารณ์ก็จะทำให้ข้อสอบมีคุณภาพขึ้น

5. ตัวเลือกที่ถูกต้องไม่มีคำซ้ำกับคำถาม

6. ข้อทดสอบที่ครูสร้างขึ้น ใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์ ไม่ใช่วัดความเร็วในการทำ ถ้าจะวัดความเร็วในการทำ ต้องใช้ข้อสอบที่เคยทำมาแล้ว ดังนั้นข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน ถ้าผู้สอบมากกว่า 15 % ยังทำไม่เสร็จเมื่อหมดเวลา แสดงว่าใช้ข้อสอบกับเวลาไม่สมมูลย์กัน

7. ไม่ควรใช้ศัพท์ยาก หรือสรุปประโยคที่ซับซ้อนในข้อสอบที่ไม่ได้วัดสมรรถภาพในการอ่าน

8. ไม่ควรมีรูปแบบของการกระสวนข้อสอบ เช่น ตัวเลือกที่ถูกเป็น ก ข ค ง จ เรียงลำดับไปอาจทำให้นักเรียนจับได้ในส่วนที่เหลือ แล้วจะเดาโดยไม่ต้องพิจารณาข้อสอบ

9. คำสั่งในข้อสอบต้องชัดเจน คำนิ่งว่าให้นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจ

10. การให้คะแนนใช้วิธีการง่าย ๆ แต่ละข้อให้คะแนนเท่ากัน

11. ก่อนลงมือตรวจ เตรียมเฉลย และหลักเกณฑ์ในการตรวจไว้ให้พร้อม ถ้ากา เกิน 1 ข้อ ไม่ให้คะแนน

ลักษณะของข้อสอบที่ดี

1. มีประสิทธิภาพ คือ ง่ายต่อการดำเนินการสอบ มีคำชี้แจง สำหรับดำเนินการสอบอย่างชัดเจน ให้เวลาเหมาะสมกับข้อสอบและง่ายต่อการให้คะแนน

2. มีความเที่ยงตรง คือสามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนตามความมุ่งหมาย

3. ยุติธรรม หมายถึง คำถามไม่เปิดช่องให้เด็กฉลาดใช้ไหวพริบเดาได้อย่างถูกต้อง ไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านสอบได้ และไม่ช่วยให้เด็กโชคดีเกินข้อสอบได้ ต้องให้ความเสมอภาคแก่ผู้เรียนทุกคน โดยออกให้ครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตร

4. เป็นคำถามที่ยั่วยุให้เด็กอยากทำ คือเป็นคำถามที่สามารถยั่วยุให้เด็กตื่นเต้นและกระหายที่จะลองข้อสอบลองสู้ เป็นคำถามที่น่าสนใจอาจใช้รูปภาพประกอบช่วย

5. เป็นคำถามที่มีการเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ควรเป็นข้อสอบที่มีทั้งยากง่ายปนกัน ควรมียากมากกว่าง่าย เมื่อใช้วัดแล้วสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของเด็กได้

6. เป็นคำถามที่ลึก ไม่ใช่เป็นคำถามที่วัดเพียงผิว ๆ จากตำราและความจำ แต่สามารถถามให้เด็กนำความรู้ที่ไปวิเคราะห์ วิจัย และนำไปใช้ในสถานการณ์จริงหรือที่คล้ายกันได้

7. มีความจำเพาะเจาะจง ทั้งคำถามและคำตอบ มุ่งวัดตรงจุดใดก็ให้ตรงจุด ไม่กำกวมและกว้างจนเกินไป

8. เป็นปรัหัย คือข้อคำถามเหล่านั้น งามแจ่มชัด ให้คะแนนแจ่มชัดและความหมายของคะแนนก็แจ่มชัด คือผู้สอบเข้าใจความหมายของคำถามตรงกัน การให้คะแนนตรวจไม่ว่าใครจะตรวจ แปลความหมายของคะแนนเป็นอย่างเดียวกัน

9. ความยากง่ายพอเหมาะกักระดับชั้นและวัยของผู้เรียน

10. มีอำนาจในการจำแนก คือเป็นคำถามที่สามารถแยกได้กว่าใครเรียนเก่ง-อ่อนได้จริง ๆ

11. ความเชื่อมั่น หมายถึง ข้อสอบที่ให้คะแนนคงที่แน่นอน แม้จะวัดกี่ครั้งก็ตาม ซึ่งเป็นข้อสอบที่เปรียบดังตราชั่ง

เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลภาษาไทย

เครื่องมือต่างๆ และวิธีการที่ใช้วัดและประเมินผลภาษาไทยระดับประถมศึกษา มีดังนี้

1. การสังเกต (Observation)

การสังเกตใช้เป็นเครื่องมือในการดูพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน ทั้งขณะสอนในห้องและนอกห้องเรียน โดยสังเกตหลาย ๆ ครั้ง แล้วจดบันทึกไว้ การสังเกตอาจสังเกตโดยครูหรือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสังเกตผู้อื่น เพื่อนำผลมาประเมินร่วมกัน การสังเกตเหมาะสำหรับการประเมินพฤติกรรมที่เป็นความรู้สึกหรือการปฏิบัติในเรื่องที่ค่อนข้างจะเป็นนามธรรม ซึ่งสามารถสังเกตได้จากสิ่งต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาท่าทางในการ

- เล่านิทาน
- เล่าเรื่อง
- เล่าประสบการณ์
- เล่าข่าว และเหตุการณ์
- ตอบคำถาม
- สนทนา
- รายงาน

- อภิปราย แสดงความคิดเห็น
- แสดงบทบาทสมมติ

2. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อตกลง คำขวัญ คำเตือนใจ

3. การปฏิบัติตนในการฟัง

4. ความสนใจ ความตั้งใจในการเรียนและการร่วมกิจกรรม

การสังเกตจะช่วยให้ทราบเหตุผลต่าง ๆ ดังนี้

- น้ำเสียงในการพูด
- ท่าทางในการพูด - ถาม - ตอบ
- ความสนใจและความตั้งใจในการเรียน
- ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน
- ความคิดในการแก้ปัญหาหรือแสดงเหตุผลต่าง ๆ
- ความมั่นใจในตนเอง
- การออกเสียงคำ (พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์) ถูกต้องหรือไม่ เช่นบางคน

พูดคำว่า ไม่วาด เป็นไม้ผาด

- สมาธิในการฟัง พูด อ่าน เขียน
- ท่าทางในการจับหนังสือ การนั่ง การอ่าน

ฯลฯ

ในปัจจุบันจุดเน้นการพัฒนาในการวัดและประเมินผลนั้นให้ลดสัดส่วนของการวัดและประเมินผลโดยการใช้ข้อสอบ แต่ให้เน้นการสังเกตพฤติกรรมซึ่งเป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สมดุลครอบคลุมทุกด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 4,17) ดังนั้น การสังเกตจึงน่าจะเป็นหัวใจของการวัดและประเมินผลผู้เรียนเพื่อให้ได้ผลดีที่สุดวิธีหนึ่ง

2. การสนทนาซักถามหรือการสัมภาษณ์ (Interviewing)

การสนทนาซักถามหรือการสัมภาษณ์อาจใช้ร่วมกับการสังเกต เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน การสนทนาซักถามหรือการสัมภาษณ์อาจวัดและประเมินในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 ความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ต่าง ๆ
- 2.2 ความรู้ความเข้าใจเรื่องที่อ่าน
- 2.3 ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียน

2.4 ความคิดเห็นและความรู้สึกที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ

2.5 วิธีทำงาน วิธีคิด หรือวิธีปฏิบัติ

ฯลฯ

3. การให้ลงมือปฏิบัติจริง (Situation Test)

การวัดและประเมินผลโดยการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง เช่น จัดบ้านนิเทศ จัดนิทรรศการ จะพิจารณาในลักษณะ ดังนี้

3.1 ประเมินว่าวิธีการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพหรือไม่ มีความคล่องตัวเพียงใด หรือปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับเวลาหรือสถานการณ์ที่กำหนดไว้เพียงใด

3.2 พิจารณาจากผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการพิจารณาแบบนี้จะเป็นการพิจารณาว่างานมีคุณภาพหรือมีปริมาณตามเกณฑ์ที่ต้องการหรือไม่

ในการพิจารณาการลงมือปฏิบัติจริงนี้ ควรได้มีการประเมินวิธีการและผลงานที่ทำร่วมกัน เพราะงานบางอย่างไม่สามารถแยกวิธีการปฏิบัติออกจากผลงานได้ เช่น ในการคัดลายมือภายในเวลาที่กำหนดให้ นั้น ครูจะต้องดูว่าผู้เรียนทำได้ทันเวลาหรือไม่ ทำได้มากน้อยเพียงใด และมีคุณภาพดีเพียงใด ดังนั้นในการประเมินการปฏิบัติงานจึงต้องมีเกณฑ์ที่แน่นอนว่าจะพิจารณาในด้านใดบ้าง และกำหนดคะแนนที่จะให้ด้วย

4. การตรวจผลงาน

การวัดและประเมินผลจากการตรวจผลงานอาจทำได้ในหลายลักษณะ ดังนี้

4.1 ดูจากการเขียนเรียงความ จดหมาย บันทึก รายงาน ฯลฯ

4.2 ดูจากการอ่านออกเสียง การอ่านทำนองเสนาะ

4.3 ดูจากการจับใจความเรื่องที่อ่าน หรือฟัง

4.4 ดูจากการทำแบบฝึกหัด

4.5 ดูจากการทำแบบทดสอบด้วยข้อเขียน

ฯลฯ

5. การใช้แบบสำรวจรายการ (Checklist)

ลักษณะของแบบสำรวจรายการจะต้องกำหนดข้อความที่ต้องการสำรวจและกำหนดคำตอบหรือผลการประเมินไว้ด้วยว่าจะให้ประเมินอย่างไร

ตัวอย่าง แบบสำรวจรายการการย่อความชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 ครูตรวจผลงานตามรายการต่อไปนี้

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รูปแบบ			การเก็บใจ ความของ เรื่อง			การ ใ ช้ สำ น ว น ภาษา			ค ว า ม สะอาด			ผล การ ประเมิน
		2	1	0	2	1	0	2	1	0	2	1	0	
1														
2														
3														
4														

2 = ดี

1 = พอใช้

0 = ต้องปรับปรุง

ตัวอย่าง แบบสำรวจรายการที่ใช้วัดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (ทักษะพิสัย)
 เกี่ยวกับกระบวนการและผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่นวัดการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการ
 อ่าน

ลำดับที่	รายการ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
1	นั่งตัวตรง			
2	การจับหนังสือ			
3	การเปิด-ปิด หนังสือ			
4	ระยะห่างระหว่างตากับหนังสือ			
5	การเก็บหนังสือ			
	ผลการประเมิน			

5. แบบจัดอันดับคุณภาพ (Rating)

เป็นการกำหนดคุณภาพของงานตามคุณลักษณะของงานหรือการปฏิบัติที่นิยมใช้คือ การจัดอันดับคุณภาพโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า และกำหนดคุณภาพเป็นข้อความ เช่น ดี ปานกลาง ควรแก้ไข (หรืออาจเป็นตัวเลขก็ได้)

ตัวอย่าง การจัดอันดับคุณภาพเกี่ยวกับการพูด (การปฏิบัติ)

ลำดับที่	รายการ	ดี	พอใจ	ควรแก้ไข
1	ความกล้าในการพูด			
2	เสียงที่พูด			
3	ท่าทางเวลาพูด			
4	ความชัดเจนของคำพูด			
5	ความถูกต้อง			
	ผลการประเมิน			

การจัดอันดับคุณภาพ ถ้าไม่ใช่เป็นข้อความอาจจะใช้ตัวเลขแทนอันดับคุณภาพได้ เช่น

3 = ดี

2 = ปานกลาง

1 = ควรแก้ไข

7. การใช้แบบสำรวจหรือแบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสำรวจหรือแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้พัฒนาในตัวผู้เรียน

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดเจตคติต่อภาษาไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียน ✓ ลงในช่องว่างที่แสดงความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	การเรียนภาษาไทยมีประโยชน์					
2	การเรียนภาษาไทยมีกฎเกณฑ์มากไป นำไปใช้ไม่ได้					
3	การเรียนภาษาไทยช่วยให้เรียนกลุ่มประสบการณอื่นได้ดี ด้วย ฯลฯ					

8. การอภิปราย

เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึกนึกคิด และทัศนคติต่าง ๆ อาจจัดเป็นการอภิปรายกลุ่มใหญ่หรือแบ่งกลุ่มย่อยแล้วให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ และผลสรุปมาเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มใหญ่ก็ได้ ครูคอยสังเกตพฤติกรรมในการแสดงออก ทั้งทางด้านการใช้ภาษา และลักษณะของเนื้อหาวิชา ตลอดจนมารยาทในการพูด ซึ่งอาจจะมีอะไรที่ครูจะต้องเพิ่มเติมให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

9. การทำรายงาน

อาจมอบหมายให้ทำเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล ซึ่งเป็นการให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ความรู้ในวงกว้างขวางออกไป ครูสามารถวัดผลได้ทั้งในด้านเนื้อหา และความคิดเห็นที่ผู้เรียนแสดงออกมา

10. การประชุมกลุ่มย่อย

แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม จะเป็นกลุ่มละประมาณ 3-5 คน หรือ 10-15 คน เพื่อให้ผู้เรียนอภิปรายระดมความคิด ช่วยกันแก้ปัญหาหรือตั้งเกณฑ์ ในการอ่านออกเสียงการพูดที่ดี ผู้เรียนจะมีรายงานกลุ่มมาเสนอต่อชั้น ทั้งนี้ในรูปรายงานปากเปล่า และรายงานประชุมที่เน้นข้อเขียน วิธีการดำเนินการ และผลการประชุมของผู้เรียนจะช่วยให้ครูประเมินผลการสอนได้เป็นอย่างดี

11. การบันทึกพฤติกรรมทางภาษาของผู้เรียน (Anecdotal record)

คือการที่ครูคอยสังเกตการใช้ภาษาของผู้เรียนแล้วบันทึกไว้ โดยที่ไม่ได้บันทึกความคิดเห็นของครูลงไปด้วย ในขณะที่ครูบันทึกพฤติกรรมทางการใช้ภาษาของผู้เรียนนั้น ครูก็อาจที่จะได้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านอื่น ๆ ไปด้วย ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการวางแผนปรับปรุงการใช้ภาษาและพฤติกรรมด้านอื่นของผู้เรียนต่อไป

12. วัตถุประสงค์โดยใช้แผนภูมิแสดงเกณฑ์

เกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ในการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น ในหลาย ๆ กรณีครูได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนช่วยกันสร้างเกณฑ์ด้านต่าง ๆ ไว้ เช่น การฟังที่ดี การสนทนา การอภิปราย การเขียนเรียงความที่ดี แล้วเขียนใส่แผนภูมิไว้ เมื่อผู้เรียนลงมือปฏิบัติแล้วก็ควรที่จะได้นำเกณฑ์นั้น ๆ มาใช้เป็นเครื่องมือช่วยตัดสินว่า ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่

13. การใช้แบบทดสอบ

ข้อสอบใช้สำหรับวัดพฤติกรรมด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ข้อสอบแบ่งออกได้มากมายหลายชนิด สำหรับการวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย ระดับประถมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

13.1 ข้อสอบอัตนัย เป็นข้อสอบที่ผู้เรียนต้องอธิบาย บรรยาย วิพากษ์ วิเคราะห์ เป็นต้น ผู้เรียนจะต้องวางเค้าโครง รวบรวมและจัดระเบียบความคิด ตลอดจนเรียบเรียงออกมาเป็นภาษาที่สามารถสื่อความหมายได้ถูกต้อง และชัดเจน เช่น เรียงความเรื่อง ดอกไม้ที่ฉันชอบ ทำไมอากาศเป็นพิษ เป็นต้น

13.2 ข้อสอบปรนัย เป็นข้อสอบที่กำหนดขอบเขตคำถามที่จะให้ตอบหรือกำหนดคำตอบออกมาให้เลือกตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ เช่น แบบเลือกตอบ แบบจับคู่ แบบเติมคำ เป็นต้น

14. การให้ประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง

การทดสอบส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนที่ไม่เชื่อมั่นในตนเอง จึงควรหาวิธีแก้ไขให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น

14.1 ให้ตรวจผลงานของตนเอง ประเมินผลด้วยตนเอง หาข้อบกพร่องและแก้ไขด้วยตนเอง

14.2 ให้คะแนนจากความก้าวหน้าของตนเองและพยายามแข่งกับตนเอง
คะแนนจะได้มากหรือน้อยอยู่ตรงผลงานของตนเองที่เพิ่มขึ้น ก้าวหน้าขึ้น คนเก่งอาจได้คะแนน
ก้าวหน้าน้อยกว่าคนอื่นก็เป็นได้ ไม่น่าจะนำไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น

14.3 ฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และข้อตกลง หลังจากตรวจผล
งานของตนเองแล้ว อาจให้เพื่อนหรือครูตรวจสรุปอีกครั้งหนึ่ง

หรืออาจให้ผู้เรียนประเมินผลกันเองก็ได้ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนใจกว้าง
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และฝึกการประเมินผลผู้อื่นอย่างมีหลักเกณฑ์และยุติธรรม

การประเมินผลการเรียนของผู้เรียนด้วยพอดโฟลิโอ (Portfolio)

พอดโฟลิโอ (Portfolio) เป็นแนวทางหนึ่งที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตรงตามสภาพที่เป็นจริง เป็นการประเมินผลงานที่ผู้เรียนกระทำ หรือสร้าง
ขึ้นมาด้วยตนเอง เพื่อประเมินความก้าวหน้า หรือการตัดสินใจการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลงาน
ของผู้เรียนจะเก็บสะสมไว้ในแฟ้ม ก่อ่ง สมุด หรือกระเป๋าแล้วแต่ลักษณะของงาน นอกจากนี้
พอดโฟลิโอยังแสดงให้เห็นถึงความสนใจตลอดจนสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ได้เรียนรู้ หรือ
ผลิตออกมา

พอดโฟลิโอมี 2 ชนิดคือ พอดโฟลิโอ ระยะสั้น (2-3 สัปดาห์) และพอดโฟลิโอ
ระยะยาวรายภาคหรือรายปี เพื่อประเมินผลรวม

การจัดทำพอดโฟลิโอมีวิธีการคือ ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์
เป้าหมายของงาน และเกณฑ์คุณภาพของงาน แล้วผู้เรียนดำเนินการสร้างงานและคัดเลือกงาน
เพื่อเก็บสะสมไว้ โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินผลงานและแสดงความคิดเห็นต่องานที่ตนทำ ครู
และเพื่อน ๆ รวมทั้งผู้ปกครองจะให้ข้อเสนอแนะ วิพากษ์วิจารณ์ ผลงานของผู้เรียน

การประเมินตามสภาพที่เป็นจริง (Authentic Assessment) มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีงานและเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน
2. ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกรู้สึกของตนเองต่อผลงาน
3. ผู้เรียนสามารถถ่ายโยงการเรียนรู้ไปสู่สภาพชีวิตจริง
4. เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
5. ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้ที่มีอยู่ในการสร้างผลงานต่าง ๆ

6. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้เรียนกับครูมีลักษณะปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ไม่สร้างความขัดแย้งหรือการแข่งขัน

7. ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถในการคิดระดับสูง เช่น การวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ความรู้ต่าง ๆ

8. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น

9. ประเมินความสามารถหลาย ๆ ด้านของผู้เรียน เช่น ด้านภาษา ตัวเลข การใช้กล้ามเนื้อ การคิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น

10. เน้นงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน

ลักษณะสำคัญของการประเมินโดยใช้ Portfolio

1. มุ่งวัดว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง มากกว่าการวัดว่าผู้เรียนทำอะไรได้บ้าง

2. มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ในรูปการผลิต การสร้างความรู้มากกว่าการเลือกคำตอบที่ถูกต้องจากแบบทดสอบ

3. เน้นความตรง (Validity) ในการประเมินผลสัมฤทธิ์มากกว่าความเที่ยง (Reliability)

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เชื่อมั่นและภูมิใจในตนเองมากกว่าการแข่งขัน

5. ผสมผสานการสอน การเรียน และการประเมินเข้าด้วยกัน

จุดเด่นของการประเมินโดยใช้ Portfolio

1. เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียน

2. พัฒนาทักษะทางการคิดระดับสูงให้แก่ผู้เรียน

3. พัฒนาทักษะการทำงานและการจัดการ

4. พัฒนาทักษะการสื่อสาร ผู้เรียนสามารถเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเป็นธรรมชาติ

5. ปรับเปลี่ยนการเรียนรู้จากนามธรรมไปสู่รูปธรรม

6. แสดงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและผู้เรียนได้ปรับปรุงงานตลอดเวลา

เวลา

7. ผู้เรียนได้มีโอกาสในการแสดง สร้างสรรค์ ผลิต หรือทำงานด้วยตนเอง (Child Center)

8. เป็นสื่อกลางสำหรับแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้อง

9. ผู้เรียนรู้วิธีการประเมินคุณค่าของผลงานตนเอง

ข้อควรคำนึงของการประเมินโดยใช้ Portfolio

1. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์มากขึ้น
2. ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างทะลุปรุโปร่ง และมีทักษะในการสอนโดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง
3. ครูต้องให้เวลาพบปะและตรวจแก้ผลงานของผู้เรียน
4. บทบาทสำคัญของครูคือ เป็นนักวางแผนและนักจัดการ
5. บทบาทสำคัญของผู้เรียนคือเป็นผู้สร้างองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียน (Constructivist) มากกว่าการปฏิบัติตามคำสั่ง

ข้อเสนอแนะการประเมินโดยใช้ Portfolio

1. เริ่มต้นทำด้วยโครงการเล็ก ๆ ก่อน
2. พัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนให้ชัดเจน
3. ให้ออกแบบการสร้างระบบการทำงาน
4. ปรับให้เข้ากับระเบียบการวัดและประเมินผลที่ใช้อยู่
5. เก็บรวบรวมตัวอย่างงาน
6. เน้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ
7. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครู
8. ยอมรับการเรียนรู้ด้วยการลองผิดลองถูก

ประโยชน์ของการประเมินโดยใช้ Portfolio

ด้านผู้เรียน

1. ได้แสดง สร้างสรรค์ ผลิต หรือทำงานด้วยตนเอง
2. นำความรู้จากหลายวิชาและประสบการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงมาใช้
3. เรียนรู้การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทำงานร่วมกับผู้อื่น

4. เรียนรู้สถานการณ์ที่มีความหมาย
5. รู้จักคิด ไตร่ตรอง ตัดสินใจ และรู้จักปรับปรุงงานด้วยตนเอง
6. มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
7. รู้จักทำงานอย่างมีระบบ
8. ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
9. เพิ่มแรงจูงใจและเห็นคุณค่าในการเรียน
10. รู้จักตนเอง เชื่อมั่น และภูมิใจในตนเอง

ด้านครู

1. ได้ทดสอบสิ่งที่ตนสอน
2. สนับสนุนวิธีการสอนใหม่ ๆ
3. ส่งเสริมการเป็นนักวิจัย
4. เป็นข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน
5. เป็นเครื่องมือที่ใช้ได้ทั้งการประเมินผลย่อยและการประเมินผลรวม
6. ได้รู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริง
7. เป็นผลงานที่เป็นรูปธรรม
8. เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการสอน
9. ชื่นชมและภาคภูมิใจในผลงาน

การประเมินโดยพอดโฟลิโอ (Portfolio) เป็นการประเมินที่เน้นข้อมูลเชิงบวกที่ผู้เรียนผ่านการสะสมผลงานและครูได้ให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่ผู้เรียนบกพร่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่เกณฑ์มาตรฐานให้สูงสุดเต็มศักยภาพ เพราะผู้เรียนได้เป็นผู้สร้างความรู้และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง วิชาทฤษฎีวิจารณ์งานตนเอง มีความรับผิดชอบมากขึ้น มุ่งพัฒนาคุณภาพงานให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างทุกคนอีกด้วย